

گزارش جلسات برگزار شده توسط گروه‌های علمی
فرهنگستان علوم پزشکی جمهوری اسلامی ایران

تاریخ برگزاری جلسه: ۱۴۰۴/۱۰/۰۳

گروه علمی: گروه سلامت زنان (جلسه ۴۳۷)

تهیه کننده: مینا شیخ الاسلام زاده

اعضای حاضر در جلسه:

خانم ها:

دکتر مرضیه وحید دستجردی، دکتر شهربانو نخعی، دکتر فاطمه سادات نیری، دکتر شیرین جلالی نیا، دکتر مریم تاجور، دکتر نرگس تبریزچی، دکتر بتول احمدی، دکتر محتشمی، دکتر فیروزه اکبری، دکتر نفیسه اسماعیلی

خلاصه موضوع / موضوعات مطرح شده در جلسه

بحث و بررسی در خصوص بیانات مقام معظم رهبری به مناسبت روز زن

رئوس نتایج مذاکرات در جلسه

جلسه با تلاوت آیاتی چند از قرآن کریم آغاز شد.

خانم دکتر دستجردی شهادت امام هادی(ع) را تسلیت عرض کردند. ایشان در ادامه اظهار داشتند، دستور امروز ما بیانات مقام معظم رهبری است که در روز ولادت حضرت فاطمه (س) مورخ ۲۰ آذرماه ۱۴۰۴ بیان فرمودند. سخنان بسیار مهم و ارزشمند از نظر وضعیت زنان بیان کردند. سرکار خانم دکتر احمدی از بیانات ایشان، نکاتی را استخراج کردند.

خانم دکتر احمدی اظهار داشتند، مقام معظم رهبری در سخنرانی های متعدد خود، مفاهیم بسیار عمیق و ارزشمندی از جایگاه زن در اسلام و دفاع از حقوق آنها بیان کردند. ایشان با صراحت مشکلات بیان کردند و راهکارها را تبیین نمودند. بهترین فرصت است که از بیانات ایشان یک مجموعه پیشنهادهایی از طرف گروه سلامت زنان تهیه شود.

در اولین فراز از صحبت های ایشان، مطالب ذیل استخراج شد.

حوزه اول: ارتقای معنوی و اخلاقی

(متناسب با سیره عبادت، ایثار و تاب‌آوری)

راهکارها:

۱. توسعه آموزش های معنوی معرفت‌محور برای زنان
۲. ترویج اخلاق مقاومت و الگوهای مدیریت متناسب با شرایط مختلف زندگی (صبر، قناعت و استقامت)
۳. الگوسازی از چهره‌های اثرگذار معنوی زن در تاریخ در رسانه های جمعی و گروهی

حوزه دوم: تقویت نقش خانوادگی اعضای خانواده

(متناسب با سیره خانه‌داری، همسرداری و فرزندپروری)

راهکارها:

۱. بازتعریف و ارج‌نهادن به کار خانگی (بیمه، حمایت‌های اجتماعی)
۲. آموزش مهارت‌های ارتباطی و تربیتی در مسئولیت پذیری و ایفای نقش های خانوادگی بویژه پیش از ازدواج

حوزه سوم: توانمندسازی اجتماعی و سیاسی خانواده

(متناسب با سیره دفاع از حق، روشنگری و حضور در حوادث)

راهکارها:

۱. آموزش حقوق شهروندی و قانونی به اعضای خانواده
۲. تشویق زنان و خانواده به حضور مؤثر در ارتباطات و مشارکت های اجتماعی(نهادهای مدنی، شوراهای)
۳. ایجاد شبکه‌های حرفه‌ای و حمایتی از زنان و خانواده

حوزه چهارم: ارتقای علمی و فرهنگی

(متناسب با سیره روشنگری و تبیین حقایق)

راهکارها:

۱. توسعه بهره مندی از توانمندی علمی پژوهشی و مدیریتی زنان
۲. ایجاد بسترهای مناسب برای نقد و گفتگوی فرهنگی در خصوص زنان و خانواده
۳. تولید محتوای الهام‌بخش براساس سیره زندگی زنان دانشمند و فرهیخته علمی فرهنگی(کتاب، فیلم، پادکست)

حوزه پنجم: تلفیق هوشمندانه نقش‌ها

(متناسب با سیره ترکیبی حضرت فاطمه در خانواده و جامعه)

راهکارها:

۱. ایجاد زیرساخت‌های حمایتی از نقش های شغلی و اجتماعی زنان (مهدکودک‌های باکیفیت، دورکاری)
۲. آموزش برنامه ریزی، مدیریت زمان و انرژی برای رشد فردی و پیشگیری از فرسودگی جسمی روانی زنان و خانواده
۳. ترویج الگوی متوازن زن و مرد و تعادل بین نقش های اجتماعی و خانوادگی (اجتماع و خانواده مکمل یکدیگر)

حوزه ششم: حمایت‌های قانونی و ساختاری

(پشتوانه اجرایی برای تمام حوزه‌ها)

راهکارها:

۱. بازنگری قوانین برای حمایت از تحکیم خانواده و کاهش تبعیض و ظلم علیه زنان و کودکان

۲. بازنگری قوانین و ضمانت اجرایی در ایمن‌سازی فضای عمومی برای زنان و خانواده

جمع‌بندی و پیام کلیدی

• پیام اصلی الگو: محدود کردن زنان به یک عرصه، خیانت به استعدادهای انسانی آنان است.

• راهبرد کلان: ایجاد بسترهایی برای رشد همزمان و متوازن در همه ابعاد زندگی

نیازمند همکاری: حکومت، قانون‌گذاران، نهادهای مدنی، رسانه‌ها و خانواده

نظرات اساتید

خانم محتشمی پیشنهاد کردند، بهتر است که مطالب در عرصه‌های فردی، خانوادگی و اجتماعی طبقه‌بندی شود. در کنار این طبقه‌بندی می‌توانید راهکارها را به صورت موضوعی هم تفکیک کنید، برای مثال فرهنگی، قانونی، حمایتی و اگر اینگونه تنظیم شود می‌تواند به دستگاه متولی مربوطه ارجاع شود.

مقام معظم رهبری در بیاناتشان بر حفظ استقلال هویت زن و کرامت زنان تاکید داشتند. فرمایشات مقام معظم رهبری نیاز به فرهنگ سازی و ترویج دارد. ما باید بر جامعه پذیر کردن فرمایشات آقا به لحاظ فرهنگی کار کنیم. این فرهنگ سازی از آموزش و پرورش شروع می‌شود. صدا و سیما نقش پررنگی می‌تواند در این فرهنگسازی داشته باشد. برای تحقق صحبتهای مقام معظم رهبری بر بحث های فرهنگی تاکید میکنم.

خانم دکتر جلالی نیا اظهار داشتند، برخی از این مطالب می‌تواند به عنوان اولویت پژوهشی باشد. در حوزه پنجم که ترویج الگوهای متوازن جنسیتی بود می‌توان نشست و وینار برگزار کرد. باید بررسی کرد که چه کاربردهایی می‌تواند داشته باشد برای مثال یک اقدام، تهیه مستند حمایت طلبی است. ایشان در ادامه پیشنهاد کردند، با توجه به زمان محدودی که داریم، می‌توان مستندات قبلی که تهیه شده و پاسخ مناسب گرفته نشده است با استناد به فرمایشات مقام معظم رهبری مجدداً پیگیری کنیم و لازمه آن این است که مستندات قبلی بروزرسانی شود.

خانم دکتر احمدی اظهار داشتند، با توجه به تجربه سند سلامت زنان، در ابتدا یکسری سیاست ها و راهکارها استخراج شد و بعد با نظر صاحب نظران و جلسات متعدد این مجموعه تدوین شد. در خصوص بیانات مقام معظم رهبری هم به دنبال تدوین یک مجموعه از سیاست ها و راهکارها در ابعاد مختلف سلامت زنان هستیم. در کنار

این مساله، انجام طرح های پژوهشی، مسائل قانون گذاری و ... می توان پیشنهاد داد. در گذشته هم یک بسته سیاستی برای برنامه ششم توسعه تدوین کرده بودیم و به ارگان های ذیربط ارسال شد و بسیار مورد استقبال کرد.

خانم دکتر تاجور پیشنهاد کردند بهتر است چند اقدام کوچک را در اولویت قرار دهیم. پیشنهاد اول بنده، بحث پروتکل های حمایتی برای پیشگیری از خشونت علیه زنان و حمایت از آنها، یک مستند خلاصه بر اساس آمارهای موجود تهیه کنیم.

در بدو ازدواج، یکسری آموزشهایی برای زوجین داریم. یکی از مباحثی که بسیار مهم و اثرگذار است حقوق متقابل زن و مرد است. پیشنهاد می شود در بدو ازدواج، محتوای آموزشی برای حقوق متقابل زن و مرد تدوین کنیم. پیشنهاد سوم هم تشکیل شبکه زنان دانشمند و نخبه است. یکی از موارد هم بحث اشتغال و ادامه تحصیل زنان است، باید قانون های حمایتی و فرصتهای لازم در اختیار زنان قرار گیرد.

خانم دکتر نخعی اظهار داشتند، یکی از مشکلاتی که وجود دارد بحث نظارت بر اجرای قوانین است. تدوین مستند و بسته سیاستی الزاماً راهگشا نخواهد بود.

خانم دکتر نیری اظهار داشتند، صحبت های مقام معظم رهبری به گروه ها و مخاطبین گستره ای مرتبط می شود. ما بعنوان گروه سلامت زنان فرهنگستان یکی از مخاطبین هستیم. در خیلی از بخش ها نمی توانیم تاثیرگذار باشیم. یکی از مهم ترین نکاتی که وجود دارد فاصله بین دیدگاه متری مقام معظم رهبری بعنوان عالی ترین مقام نظام با آنچه که در جامعه جریان است و اجرا می شود، است. دو رویکرد و طیف بین دیدگاه های مردم و مسئولین و قانونگذاران وجود دارد. یک دیدگاه بسیار سنتی، قدیمی و پوسیده است و یک دیدگاه غربگرایانه و سرمایه داری. نباید ساده انگارانه در نظر گرفت که بشود به راحتی کار اصولی انجام داد. باید گروه ها و احزابی باشد که پیگیر حقوق زنان باشد.

به نظر بنده موضوعاتی که میتوانیم اولویت قرار دهیم سلامت جسمی و روانی زنان است و این ابعاد را مورد توجه قرار دهیم و متناسب با آن مستندات تهیه کنیم.

میتوانیم یک نشست یک روزه تنظیم کنیم، دو کارگروه تشکیل شود و هرکدام بر بخشی از بیانات کار کنند و بعد حاصل این نشست بعنوان بیانیه از طرف گروه سلامت زنان منتشر شود. از جمله موضوعاتی که میتواند مورد تاکید قرار گیرد بحث ایجاد مهدکودکها در محل کار بانوان، بیمه زنان خانه دار، مرخصی بارداری است. مهم ترین گام بعد از بیانیه پیگیری است.

خانم دکتر اکبری اظهار داشتند، بحث مشاوره های قبل از ازدواج بسیار مهم است و باید به صورت اصولی آموزش داده شود. باید برای تحکیم بنیان خانواده، آسیب شناسی صورت گیرد.

خانم دکتر اسماعیلی اظهار داشتند، باید متمرکز شویم بر سیاست و وظایفی که این گروه دارد. اولویت بندی کنیم و به موضوعات مرتبط به گروه خودمان بپردازیم. برای آقایان هم باید فرهنگسازی لازم صورت گیرد.

خانم دکتر احمدی پیشنهاد کردند، بررسی وضعیت ایجاد مهدکودک، مرخصی بارداری و شیردهی برای زنان شاغل می تواند به عنوان یکی از اولویت های پژوهشی مطرح شود.

مقرر شد بر موضوعات در ابعاد چهارگانه (جسمی، روانی، اجتماعی و معنوی) سلامت زنان متمرکز شویم و چند اولویت را مدنظر قرار دهیم. راهکارها متناسب با دستگاه های متولی دسته بندی کنیم.

توصیه های مطرح شده برای پیگیری

مقرر شد از مطالب استخراج شده از بیانات مقام معظم رهبری ، بر حسب ابعاد چهارگانه سلامت دسته بندی و اولویت ها مشخص شود.

سایر موارد مهم